

Hodnocení bakalářské práce

Název: Pragmatická pedagogika a její ohlasy v českém pedagogickém myšlení první poloviny 20. století

Autor: Lenka Handšuhová

Bakalářská práce Lenky Handšuhové svým tématem i nadpisy kapitol vyvolává velká očekávání – jedná se o téma zajímavé a u nás dosud málo zpracované. Navíc poskytuje příležitost k filozofické reflexi výchovných koncepcí. Bohužel předložená práce tato očekávání splňuje jen zčásti. Autorka čerpala z poměrně omezeného okruhu zdrojů – 16 monografií, 1 slovník, 4 internetové zdroje. Je třeba ocenit, že se začetla do několika primárních pramenů (Singule, Příhoda, Hendrich, Uher), z nichž ovšem použila nejen informace vztahující se k tématu, ale také informace, které s tématem souvisí jenom okrajově. U některých témat (např. Dewey a jeho názory) by naopak prospělo, kdyby autorka sáhla ještě po nějakém dalším kritickém komentáři, případně si analyzovala přímo původní texty.

Po stránce formální je práce zpracována pečlivě; pouze zarazí skutečnost, že autorka neseřadila prameny v seznamu literatury podle abecedy, jak bývá obvyklé. Ani jsem nepostřehl nějaký jiný klíč, podle něž by byly prameny řazeny. Některé (nepřímé) citace jsou poměrně rozsáhlé a poznámka je uvedena třeba až po několika odstavcích, takže není jasné, zda se bibliografická citace týká pouze posledního odstavce nebo i několika předešlých (např. na s. 7-8). Také uvedení titulu autora „doktor Josef Cach“ (s. 18) není obvyklé.

Po stránce vnější úpravy se práci nedá nic vytknout. Rovněž jazykově je práce na dobré úrovni. Překlepy najdeme v textu pouze zřídka. Někdy se setkáváme s nedůsledností – jednou je psána „filosofie“ v textu se „s“ a jindy se „z“.

Nejzávažnější nedostatek práce je nedostatek obsahový, který spočívá v tom, že autorka sice používá adekvátních pramenů, ale informace z nich převzaté obvykle dále neanalyzuje, ale spíše jen staví vedle sebe. Důsledkem je, že čtenář, pro něhož je tato tematika zcela nová, lehce ztratí souvislost. Uvedu několik případů:

- v odstavci 1.1. jsou za sebou řazeny jednotlivé citáty, včetně Ciprova hodnocení Deweyovy pedagogiky, ale definice pragmatické pedagogiky je převzata pouze ze slovníku a není systematicky analyzována (s. 7)
- autorka např. na s. 9 uvádí, že „pragmatické pedagogice ... bylo vytýkáno, že škola je spíš hrou než institucí, kde se žáci vzdělávají“, aniž by vysvětlila, proč může být pragmatická pedagogika považována za hru (její základní metodické prvky);

- v práci jsou používány pojmy, které vůbec nejsou definované, jako např. „projektová metoda“ (s. 12). „pedocentrismus“ (s. 13, 15);
- autorka cituje některé výroky (s. 16), aniž by je jakkoliv vysvětlila: „mezi idealismem a pozitivismem“, „kdyby se sešel Dewey se Spencerem“ atd.,
- autorka uvádí mezi autory Čapka, ač nebyl pedagog – a její vysvětlení k tomu není dostačující (s. 19-20); chápu spojitost Čapka s pragmatismem, ale nikoliv s pedagogikou.

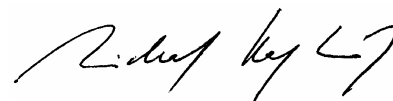
Za cíl práce si autorka stanovila „zmapování a ucelení získaných poznatků o pragmatické pedagogice a jejím ohlasu v České republice v první polovině 20. století“ (s. 5). To se jí ovšem podařilo pouze zčásti – její práci můžeme považovat za určité „zmapování“, ale nikoliv za „ucelení“ poznatků o problematice. Přesto práci doporučuji k obhajobě.

Navrhuji, aby autorka v rámci obhajoby vysvětlila následující nejasnosti, které jsou skryty v textu její bakalářské práce:

- důvody, které vedly autorku k zařazení Karla Čapka mezi významné české pedagogy;
- souvislost mezi kritikou kapitalismu a pragmatickou pedagogikou (s. 15);
- porovnání názorů Deweye a Spencera (s. 16);
- vysvětlení souvislosti mezi vírou (Hendrich je „silně věřící“ – s.17) a kritikou pragmatické pedagogiky;
- vysvětlení polemiky s názorem Váňové na s. 30

Pokud autorka prokáže při rozboru výše uvedených otázek hlubší porozumění tématu, může být předložená práce ohodnocena jako „velmi dobrá“. V opačném případě navrhuji hodnocení „dobře“.

České Budějovice, 16. května 2011

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
oponent